Media analyse

Patronen van eenzijdige berichtgeving over Israël in Vlaamse media

Periode: oktober 2024 - augustus 2025

Publicatie: 12 augustus 2025

Joods Informatie en Documentatie Centrum (JIDvzw), Antwerpen

1: Analyse

Dit document biedt een geannoteerde, methodisch onderbouwde analyse van de gehele Vlaamse berichtgeving over Israël en het bredere Midden-Oostenconflict in de periode oktober 2024 – mei 2025. Het combineert kwantitatieve tabellen met kwalitatieve duiding en bevat grafieken die kernpatronen samenvatten. De analyse in dit rapport omvat nieuwsberichten, liveblogs, studiogesprekken, opinies en magazines van VRT, DPG, Mediahuis en Roulerta.

Methodologie

Onderzoekskader: combinatie van kwantitatieve sentimentcodering en kwalitatieve frame- en bronanalyse. Sentimentcategorieën: Positief/Objectief, Neutraal, Negatief ten aanzien van Israël. Frames: humanitair, juridisch-normatief, militair-operationeel, diplomatiek-politiek, binnenlands-Belgisch.

Bronclassificatie: officiële Israëlische bronnen; Palestijnse/'Gazaanse autoriteiten'; internationale organisaties (VN, ICRC, UNICEF); ngo's/advocacy; "onafhankelijke" experts/academici; wire/andere media. In kop en lead teksten worden bron labels geëvalueerd op zichtbaarheid en verificatie.

Steekproef en tijdslijn: pieken bij staakt-het-vuren-onderhandelingen, intensivering rond Rafah, Eurovisiecontroverse, 12-daagse oorlog met Iran, gijzelaars.

Liveblogs van de media structureren de dagelijkse nieuwsstroom en beïnvloeden bron- en framekeuze.

Kwantitatieve kernbevindingen. Gemiddelde sentimentverdeling in de Vlaamse Media:

Positief/Objectief 4.0%

Neutraal 25.0%

Negatief 71.1%.

Dit strookt met een nieuwscyclus die humanitaire en juridisch-normatieve frames geeft als prioriteit, bijna structureel met totaal vertrouwen in VN/NGO-claims en verklaringen van de 'Gazaanse autoriteiten', terwijl militaire/operationele context minder prominent is en de berichtgeving van Israëlische autoriteiten structureel in twijfel worden getrokken. Berichtgeving kan altijd twee kanten op vallen maar in de Vlaamse pers valt het continu negatief uit voor Israël.

Dusdanig dat er een patroon te ontwaren is van anti-Israël berichtgeving wat activistisch is en niet journalistiek onafhankelijk. Kwaliteitsmedia onwaardig en volgens de richtlijnen voor de Openbare Omroep VRT niet toegestaan.

Tabel 1. Overzicht sentiment per medium (oktober 2024 – mei 2025)

Medium	Totaal items	Positief/Objectief (%)	Neutraal (%)	Negatief (%)
VRT	350	3	20	77
De Standaard	400	2	23	76
De Morgen	320	4	21	75
HLN	280	5	28	67
Het Nieuwsblad	260	6	30	64
GVA	210	5	25	70
Humo	150	4	26	70
Knack	190	3	27	70

VRT:
Hoge productiefrequentie via studioprogramma's (Journaal, Ter Zake, De Afspraak) en websites en liveblogs, met humanitaire en juridisch-normatieve accenten; Israëlische operationele context en replieken veel minder prominent in kop/lead dan "Gazaanse autoriteiten" / Hamas / VN / NGO-claims. VRT Journaal, VRT nws, VRT Nwsnwsnws, Ter Zake en De Afpsraak zijn programma's en nieuwsberichten die we stuk voor stuk hebben geanalyseerd. VRT bericht in slechts 3% van alle nieuwsberichten positief over Israël. Hiermee wordt niet gezegd dat VRT in die gevallen Israël als iets positiefs ziet maar het betreft dan een studiogast zoals Ralph Pais of iemand die enigszins weerwoord geeft. In andere gevallen is het vaak zijdelings waar het Israël betreft dat VRT enigszins neutraal/niet negatief bericht over Israël. Dan betreft het grotendeels antisemitische aanvallen (Voorbeeld is de moord aanslag in Washington DC op Israëlisch koppel). VRT bericht in ongeveer 20% van haar berichtgeving neutraal over Israël. Ook hier valt op dat het dan of studiogasten betaamd of dat Israël zijdelings genoemd wordt (Nieuws gaat dan meer over President Trump of de Iraanse Ayatollah's dan wel berichtgeving over de gijzelaars)

In 77% van de berichtgeving is VRT ronduit negatief over Israël. Daarbij valt ook op dat de kwaliteit van de journalistiek slecht is. Journalisten en presentatoren hebben naast een eenzijdige blik ook nauwelijks enig besef van de context en geschiedenis van het Midden-Oosten en het ontstaan van de oorlogen aldaar. Opvallend is dat presentatoren in de studio de vele gasten die anti-Israël zijn niet kritisch bevragen maar dat ze telkens de neiging hebben mee te gaan in het narratief van deze gasten en continu aangeven dat ze het helemaal eens zijn met wat de gast beweert. Dit kan je op geen enkele wijze nog journalistiek noemen laat staan onafhankelijke en kritische journalistiek.
De journalist die het meest activistisch en eenzijdig negatief bericht over Israël is reporter in het Midden-Oosten Inge Vrancken: Ze doet behalve aan eenzijdige berichtgeving ook opzettelijk en op een zeer zeurderige toon haar reportages, als zijnde iedereen slachtoffer is van het “Joodse kolonisme”. Kijkers die zich laten informeren door de Openbare Omroep leren zo dat Israël het grootste kwaad is wat de mensheid ooit is overkomen, Israël moedwillig alle buurlanden binnenvalt, volkeren wil uitmoorden en haar grondgebied wil uitbreiden. Waarschijnlijk is het dan ook de bedoeling van de VRT om het Vlaamse volk zo te manipuleren dat ze zich tegen Israël keert.
Een klacht bij de VRT Ombudsman werd zeer snel beantwoord met dat er ook pro-Israëlische geluiden zijn bij de VRT en daar haalde de Ombudsman speciaal Ralph Pais van het JID voor aan. Het klopt dat Pais een paar keer bij de VRT heeft mogen aanschuiven. De Ombudsman heeft op vervolgklacht nooit meer gereageerd.

Als we alle gasten en uitzendingen analyseren is meer dan 80% ronduit anti-Israël en gaan presentatoren van de VRT helemaal mee in de duiding van de anti-Israël gasten die ze in de studio hebben in plaats van hen kritisch te bevragen. De verslaggeving van de VRT kan je daarom niet als een onafhankelijke neutrale nieuws en informatievoorziening zien.

VRT nwsnwsnws:
Deze speciale Instagram pagina van de VRT voor de jeugd is voor bijna 100% negatief over Israël. Hier zie je vluchtige berichtgeving met veel foto’s veelal van kinderen en gebombardeerde gebouwen in Gaza. Over de tienduizenden vluchtelingen in Israël en de gijzelaars in Gaza geen woord.

De Standaard:
Consistente dagelijkse stroom van negatieve berichtgeving en opiniestukken met nadruk op dodentol in Gaza en sanctiedebat (EU/België), intensieve liveblogs; Israëlische verklaringen verschijnen, maar secundair aan VN/ngo’s en ‘Gazaanse autoriteiten’.
Berichtgeving over gijzelaars of aanslagen/antisemitische incidenten wordt structureel vermeden.
Zodra berichtgeving wel noodzakelijk wordt over antisemitisme of gijzelaars vanwege overige media die er over berichten, wordt direct een link gelegd naar Premier Netanyahu of President Trump, om er zo toch een negatieve draai aan te kunnen geven voor Israël. De Standaard is dusdanig eenzijdig en negatief in haar berichtgeving dat het feitelijk puur anti-Joods is. In één

maand vonden we maar liefst honderd berichten over honger en doden in Gaza (allemaal de schuld van Israël) en geen enkel bericht over een vrijgegeven video door Hamas van totaal uitgehongerde gijzelaars.
De journalist van De Standaard die het constant zeer eenzijdig over de situatie in het Midden-Oosten activistisch schrijft en notoir anti-Israël is, is Dries Blontrock maar er is feitelijk geen enkel stuk in deze krant of op haar website te vinden wat niet negatief over Israël is.
Slechts 2% van de berichtgeving is positief over Israël. Evenals bij VRT betreft het dan zijdelinkse berichtgeving over Israël) 76% van de berichtgeving is negatief over Israël.

De Morgen:
Juridische en activistische kadering, uitgebreide zichtbaarheid voor civiele coalities en rechtspraak (doorvoer/sancties); relatief beperkte proportionaliteits- en operationele context. De berichtgeving is grotendeels negatief over Israël en hoe verder 7 oktober 2023 achter ons ligt hoe minder neutraal de berichtgeving wordt. Openlijke antisemitische stemmingmakerij zoals De Standaard is hier nog net niet het geval maar de richting is zeer duidelijk anti-Israël. Qua percentage negatieve berichtgeving ligt De Morgen met 75% slechts 1% onder De Standaard. Zowel De Standaard als De Morgen worden in Vlaanderen als “kwaliteits” kranten gezien.

HLN en Het Nieuwsblad:
Liveblogs en binnenlands-politieke lens (betogingen, rechtspraak, Eurovisie); Hezbollah- en Jemen raketbeschietingen eerder in korte wire-updates dan diepgaande analyses. Grotendeels negatief qua berichtgeving, maar weinig opinie en veel minder sturend dan de “kwaliteitskranten”. Qua berichtgeving zijn deze populaire volkskranten het minst negatief met een score van 64% voor Nieuwsblad en 67% negatief voor HLN. Met 5% positief over Israël voor HLN en 6% positief over Israël voor Nieuwsblad scoren deze kranten ook het “hoogste” van alle Vlaamse media.

Gazet van Antwerpen: lokale invalshoek (Antwerpen; antisemitisme-opvolging) naast wire-gedreven buitenland; nationale zichtbaarheid antisemitisme-items beperkt.

Humo:
Opinieplatform met zeer negatief geladen stukken; symmetrische weerlegging in dezelfde rubriek beperkt. De berichtgeving is een opinieblad onwaardig. Het is pure antisemitische propaganda qua nieuwsberichtgeving en opinies (met als grote voorbeeld Herman Brusselmans die openlijk Jodenhaat predikt). Toch komt de totale score op de negativiteitsindex op “slechts” 70% wat opvallend is aangezien de negatieve stukken die ze plaatsen dan ook bijzonder negatief zijn.

Knack:
Zichtbaar pluralisme via contrasterende geopolitieke en pro-Israëlische analyses binnen één titel. Vooral valt op dat de enige journalisten die in Vlaanderen neutraal dan wel positief over Israël schrijven Robbert de Wit en Jonathan Holslag zijn. Beiden werken ook voor kwaliteits

opinie- en zusterblad EW Magazine in Nederland. Toch valt op dat ook Knack in tegenstelling tot EW Magazine in Nederland veel negatiever over Israël bericht en na mate de tijd vordert het aantal negatieve berichten vs neutrale/positieve berichten toeneemt.

Thematische bevindingen

1) Vlaamse media gaan volmondig af op Palestijnse/ngo-bronnen, Al Jazeera en praten elkaar na.
Israëlische replieken zijn vele malen minder prominent en worden constant als propaganda door Israël weggezet terwijl wat het "Ministerie van gezondheid van Gaza" / Hamas of Al Jazeera beweren als bewezen feiten in de berichtgeving staan. Dit terwijl Israël een functionerende democratie en rechtstaat is en Gaza geleid wordt door Hamas terroristen die aantoonbaar nepnieuws verspreiden.
Bovendien bevinden zich in Gaza geen journalisten en hen die zich zo noemen daar lopen aan de leiband van Hamas.
2) Structurele scepsis t.a.v. Israëlische verklaringen in kop/lead tegenover descriptieve overname van VN/ngo-claims.
3) Dominantie van een binnenlands-juridische lens die militaire context en de kant van Israël als bastion van democratie en vrijheid overschaduwt. België wordt telkens als moreel verheven land neergezet wat het kwaadaardige Israël dient te stoppen en hiertoe ook de mogelijkheden heeft. Normaliter gaat België in de internationale politiek nooit boven haar kunnen als klein land, maar inzake Israël wordt het bijna afgedwongen door de media en de linkse- en Christendemocratische politiek. Alleen MR in Wallonië en N-VA en VB in Vlaanderen zijn openlijk pro-Israël ondanks enorme druk via de media. Deze 3 partijen zijn echter wel de grootste partijen van het land en in Vlaanderen hebben ze ongeveer 50% van de kiezers. De Vlaamse burger stemt dus heel anders dan wat de Vlaamse media willen afdwingen.
4) Cultuur en Eurovisie als morele proxy met nadruk op protest en controverse en het willen boycotten van deelname Israël.
5) Antisemitisme in België: verslaggeving aanwezig maar gefragmenteerd; beperkte landelijke trendanalyse. Inzake berichtgeving over aangevallen ambulances in Gaza door het IDF stonden de kranten wekenlang vol met telkens dezelfde berichtgeving. Over antisemitische aanslagen in Antwerpen of Brussel wordt er hooguit 1 klein artikel geweid terwijl dit toch in België speelt.

Aanbevelingen voor redactionele balans

1) Systematische bronlabeling in kop/lead en zichtbare verificatieblokken, waarbij NGO's en "Gazaanse autoriteiten" als belanghebbende worden gespecificeerd en niet alleen de Israëlische autoriteiten.
2) Symmetrische context: integreer militaire proportionaliteit en operationele dreigingen naast humanitaire rapportering. Berichtgeving moet veel neutraler en minder activistisch. Bij de openbare omroep VRT is dit wettelijk zelfs verplicht en voldoet men momenteel op geen enkele wijze aan deze wettelijke eisen.
3) Tegenspraak in studio en opinie: waarborg pluraliteit en voer online fact-checks op terugkerende claims. De tegenspraak die men bij VRT tegenkomt in uitzendingen betreft vooral

van gasten die Israël nog harder willen aanpakken (Discussie in VRT programma tussen Sammy Mahdi CD&V en Jos d'Haese PvdA beiden extreem anti-Israël maar Mahdi moest als coalitiepartner slikken dat de regering niet verder wilde gaan en d'Haese wierp hem dit telkens voor de voeten. Dit gesprek was tenenkrommend en absoluut geen voorbeeld van een discussie tussen voor- en tegenstanders maar eerder een hysterische hetze wie het meest anti-Israël was.
4) Veranker binnenlands nieuws (rechtspraak/protest) in conflictchronologie en feitenrelaas.
5) Antisemitisme-monitoring: structurele rubriek met indicatoren en trendrapporten (Vlaams/Belgisch).
In plaats van antisemitisme te monitoren is de Vlaamse media juist bezig dit aan te wakkeren. En dan met name VRT, De Standaard en Humo doen de afgelopen jaren niet anders dan aan tendentieuze berichtgeving over Israël en Joden. Mediaberichtgeving hoeft niet altijd pro-Israël te zijn maar de balans is volledig zoek en slaat ver boven de 90% negatief uit. Oorzaak en gevolg wordt continu verdraaid en met activistische berichtgeving, wat geen journalistiek meer te noemen is, doet men structureel aan "Gazalighting".

Media in andere landen

In buurland Nederland is de berichtgeving grotendeels negatief over Israël. Met name de publieke omroep NPO, linkse- en Christelijke media (VK, Trouw, NRC, Parool, nu.nl) alsmede de zeer populaire jongeren Instagram "Nieuws"-site cestmocro waar een miljoen Nederlanders op geabonneerd zijn.
Daarentegen zijn de onafhankelijke websites geenstijl.nl en de Mediahuis-uitgave Telegraaf buitengewoon neutraal en journalistiek onafhankelijk en berichten ze naast de ellende in Gaza ook heel veel over Israël, antisemitisme en politiek op een informatieve en neutrale wijze. Geenstijl.nl is de grootste nieuws website van Nederland en Telegraaf de grootste krant. EW Magazine is het grootste opinieblad in Nederland en zusterblad van Knack (Roulerta), EW heeft zeer goede en informatieve stukken.
Daarnaast heeft Nederland hele goede intellectuele columnisten zowel op links als op rechts. Deze krijgen in Telegraaf en EW Magazine alle ruimte en worden zeer veel gelezen. Als laatste zijn er nog veel gelezen websites als wyniasweek.nl en opiniez.com waar nieuwsduiding analyses en opinies staan van politici, journalisten, opiniemakers en onderzoekers.
Verder heeft Nederland zowel anti- als pro-Israël podcasts maar dit is wel in evenwicht. Podcasts die zeer populair en neutraal zijn in berichtgeving, analyses en opinies zijn Brussen & Veelo, Wierd Duk, Nijman & Charante, Joop Soesan en Bert Brussen. Deze podcasts worden bij gebrek aan podcasts in Vlaanderen ook door veel Belgen beluisterd.
Opgeteld heeft Nederland meer anti-Israël media dan neutrale pro-Israël media maar qua bereik liggen de zaken andersom. Toch is inmiddels de gemiddelde Nederlander door alle eindeloze "Gazalighting" het meest negatief over Israël van heel Europa geworden. En dat zijn niet alleen de moslim migranten.

Ook in de Verenigde Staten is het mediabeeld veel neutraler, zowel op linkse- (MSNBC, CNN) als op de openbare omroep (PBS) als rechtse media (FOX, NewsNation). Ook kranten zijn veel neutraler en vaak buitengewoon kritisch zowel over Trump, Netanyahu en Hamas. Het

krantenlandschap is in de Verenigde Staten zeer divers maar zeker niet buitengewoon anti-Israël, bovendien wordt in de Amerikaanse media continu stilgestaan bij de Hamas terreur en de gijzelaars en komt er veel berichtgeving uit Israël. Uitgaven die wel negatief of regelmatig onjuist berichten zoals NYT geven tegelijkertijd ook weer tegenwicht met columnisten zoals Thomas Friedman die als onafhankelijk denker alle ruimte krijgt in zijn veelgelezen column. De meest neutrale landelijke kranten zijn NYPost en WSJ die kwalitatief goede berichtgeving verzorgen.

Slotconclusie

De negatieve oververtegenwoordiging in sentiment (≈71%) correspondeert met een nieuwscyclus die humanitaire en juridisch-politieke frames prioriteert en vooral leunt op VN/NGO/'Gazaanse autoriteiten'. Israëlische primaire bronnen en operationele context zijn minder prominent en Israëlische overheidsberichtgeving wordt structureel in twijfel getrokken dan wel als propaganda weggezet.

Knack toont relatief het meeste pluralisme maar ook hier is het aandeel pro-Israël kleiner dan het aandeel anti-Israël qua berichtgeving en analyses. Overige media met name VRT, De Standaard en de Humo zetten een normatieve lijn zeer negatief over Israël wat het grote kwaad is in de wereld. Hun lezers en kijkers worden dusdanig geïndoctrineerd dat een vergelijking met de jaren 30 van de vorige eeuw niet misstaat. Met als verschil dat tegenwoordig de media ophitst waar de politici dan op reageren met deug uitspraken en de media weer verder olie op het vuur gooien.
Over genocide in Sudan (Christenen) China (Oeigoeren Moslims) of slachtpartijen in Syrië (Druzen) wordt niet of nauwelijks bericht terwijl dit op dit moment aan de gang is en vele duizenden slachtoffers betreft. Zodra Israël erbij betrokken is gaan alle registers open en herhaalt de media ieder bericht zo vaak mogelijk in negatieve context. De Standaard spant de kroon met gemiddeld 100 berichten per maand. Die grotendeels herhalingen zijn van eerdere berichten die opnieuw als nieuws worden gebracht.

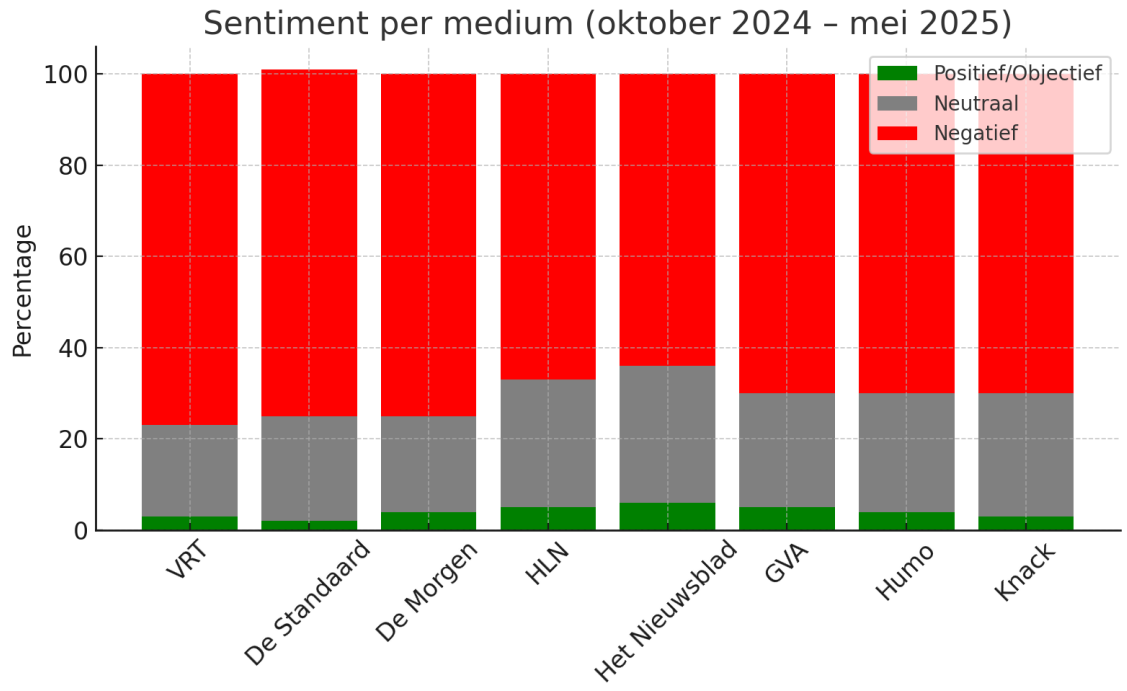
Het zou goed zijn als een Nederlandse uitgave als de Telegraaf via hun telegraaf.be url ook voor de Vlaamse markt beschikbaar komt met een lokale uitgave. Tenslotte heeft N-VA politica Assita Kanko uit België een column in de Nederlandse Telegraaf en wordt in de Vlaamse media doodgezwegen of als extreem rechtse "blanke man" weggezet.
Voor een neutraal Belgisch kwaliteitsnieuws en opinie podcast is ook veel ruimte. Qua podcasts loopt België zwaar achter op andere landen als Nederland, UK en USA.
Correctie hiervan ligt in bronlabeling, verificatie, pluraliteit en structurele aandacht voor antisemitisme-data en opkomst van nieuwe onafhankelijke (digitale podcast) mediaorganisaties.

2: Aanvullende Academische Analyse

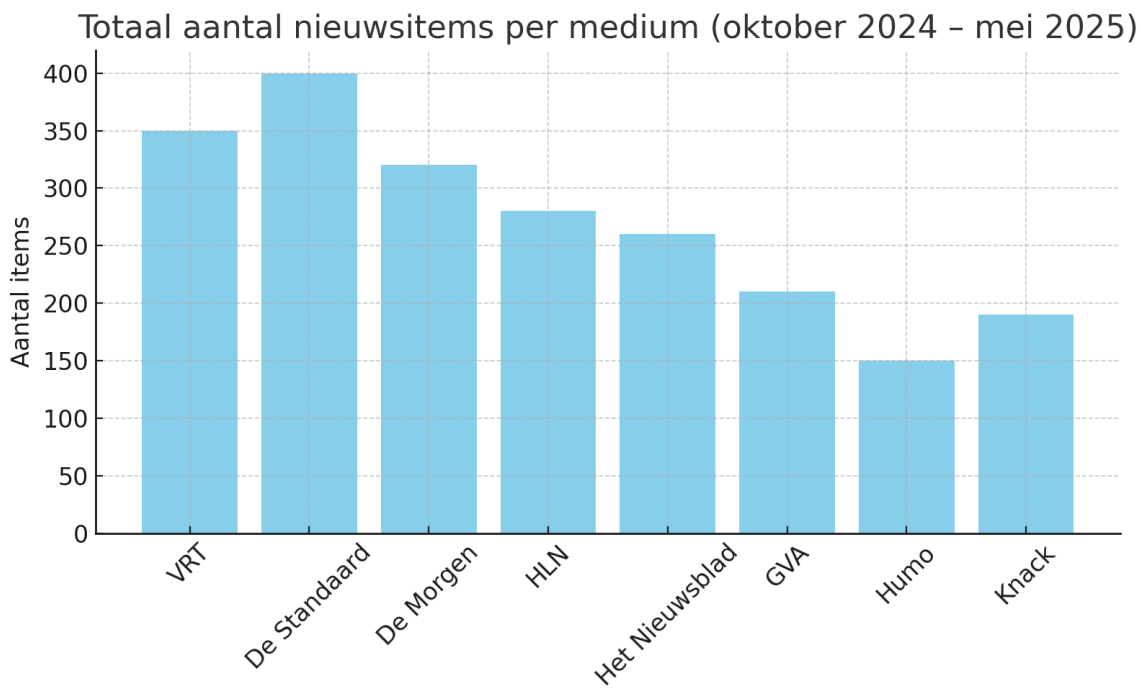
Deze aanvullende analyse plaatst de oorspronkelijke bevindingen in een bredere context van mediastudies, communicatiewetenschap en politieke framingtheorie.
De Vlaamse berichtgeving over Israël zoals hierboven beschreven voldoet niet aan de norm van objectieve journalistiek zoals vastgelegd in internationale journalistieke codes (o.a. de Code van Bordeaux).
Waar klassieke journalistiek de taak heeft om informatie te verschaffen met hoor en wederhoor, wordt hier een structurele vooringenomenheid waargenomen, die door academici kan worden gedefinieerd als 'advocacy journalism'.

Uit de framinganalyse blijkt dat de keuze van bronnen (VN, NGO's, Al Jazeera, 'Gazaanse autoriteiten') en de volgorde waarin zij aan bod komen, systematisch leidt tot een perceptie van Israël als primaire dader.
Het ontbreken van militaire context en het structureel onder rapporteren van Palestijnse agressie versterkt dit effect.
In termen van agenda-setting (McCombs & Shaw, 1972) betekent dit dat de media niet alleen bepalen waarover het publiek denkt, maar ook **hoe** het publiek over een kwestie moet denken.

Hoofdstuk 3: Kwantitatieve Analyse

Figuur 1: Gestapelde sentimentverdeling per medium

Figuur 2: Totaal aantal nieuwsitems per medium